

Rapida Type System

ROMAN REGULAR

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC REGULAR

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN MEDIUM

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC MEDIUM

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN BOLD

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC BOLD

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN HEAVY

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC HEAVY

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN BLACK

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC BLACK

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

①②③④⑤⑥⑦⑧⑨ ①②③④⑤⑥⑦⑧⑨

RAPIDISSIMA REGULAR

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ €
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

RAPIDISSIMA MEDIUM

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ €
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

RAPIDISSIMA BOLD

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ €
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

RAPIDISSIMA HEAVY

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ €
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

RAPIDISSIMA BLACK

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ €
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

①②③④⑤⑥⑦⑧⑨ ①②③④⑤⑥⑦⑧⑨

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem *römischen* Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem Fußball der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des *Sakraments* der Taufe von der

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai *târziu*, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani. În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales

ca magistrat, unul din cei șase "*Priori*" - supra-veghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. *La îndemnul* lui *Dante*, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui *Dante* i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei *Bonifaciu VIII* într-unul din cercurile „Infernului” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la *Florența*. Petrece cea mai mare parte a exilului la Verona, în anii 1307-1309 la

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega *človeškega*, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa *ženska-angel* Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. *A Kit Kat* is composed of three layers of *wafel* and two layers of flavored cream filling, *enrobed* in *chocolate* to look.

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *köklü* ve asil bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düştüğü ve *aristokratik* önemini kaybetmişti. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizci *olduğuna* dair *çeşitli* görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğudur. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve Ghibellinolar Guelfoları sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero Guelfolardan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. *Alighiero* ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü ünü veya silik *kişiliği* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguیدا'dan bahsederek, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övünürdü. *Dante* annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarında vefat etmiş, bunun üzerine

Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimi* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemese (veya etmese) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini iletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştiriyordu. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransa'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşk ile bağlandı. Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgiye sahip olunsada, şairin dokuz yaşındayken kendisinden bir yaş küçük *Beatrice'ye* aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa'lı* şövalye-

lerden olan Folco di *Ricovero* de' Portinari'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir öğlece sırasında tanışmıştı. Tanıştığı ilk andan beri Dante *Beatrice'e* büyük bir tutkuyla bağlı. Beatrice ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz yaşındaydı, bu ikinci karşılaşma sonra *Beatrice'e* olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımını ve şiire olan bakış *açısını* büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya'nın* tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında *Beatrice Floransa'lı* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adanmıştır. Kuşkusuz Beatrice'nin ölümü Dante için büyük bir şoktu ve yazarın yazım hayatını da fazlasıyla etkiledi. *Beatrice'nin* çok genç bir yaşta ölmesi, Dante'nin onu *ölümsüzleştirme*-sine yol açmış, fikriyatında *Beatrice'ye* *madde, ölümlü* ve insani bir görünümünden ziyade manevi, *ölümsüz* ve ilahi bir görünüm vermesine neden olmuştur. *Dante* daha 12 yaşındayken ailesi tarafından Gemma di

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli *Alighieri* naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,4 dans la famille *florentine* des *Alighieri* (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables à l'empereur, après leur victoire à la bataille

13 PT, HUNGARIAN

Dante *Alighieri*, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, *filozófus*, az olasz és a világirodalom nagy *klasszikusa*. *Főművét*, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből* életbölcösségek, *axiómák* bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, *anyanyelvén*, olaszul írta műveit, *amelyek nemcsak* nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben *komplex*: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétikájának,

kulturájának, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család *leszármazottja* volt. *Első*, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetségéből, és *mindenki* Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az *Elisei* családnevet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztetes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó *völgyéből*, a ferrarai *Alighieri* családból származott. A házaspár az *Alighieri* ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét *Alighieri* Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az *Alighierit* használták.[1] Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja neve Alighiero di Bellincione d'Alighiero volt és körülbelül

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (Firencia, c. 29 de mayo de 1265 – Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un *poeta* y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la *transición* del pensamiento medieval al *renacentista* y una de las cumbres de la *literatura* universal.¹²³ La fecha *exacta* del nacimiento de *Dante* es desconocida, aunque *generalmente* se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la *Vita nuova*.⁴Dante *participó* activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre *literatura*, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín *De Monarchia*, de 1311, que constituye una *exposición* detallada de sus ideas políticas, entre las cuales se *encuentran* la necesidad de la *existencia* de un Sacro

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante* Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između guelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše *njemačkog* cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u prognostvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mladosti kao *talentiran* pjesnik, i to u *krugu* tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedija (*Commedia*), kojem je poslije Bokačo (*Boccaccio*) dao, zadiviljen, oznaku ‘božanstvena’. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedija *ne znači* da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u pisanju *Božanstvene* komedije pomoglo je da ujedini *italijanski* jezik.

Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistište i raj. *Čitavo* se djelo ističe *izvanrednom* simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, *Čistište* i *Raj*. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Strofa* u kojem je djelo *spjevano* ima tri stiha i zove se tercina. Te su tercine povezane između *sebe* strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U *poslijeđnje* vrijeme teoretičari *smatraju* da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u prognostvu.[nedostaje referenca] Od drugih *Danteovih* djela *spominjemo* njegovo mladenačko lirsko djelo Novi život (*Vita nuova*), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatriče. Napisao je italijanskim jezikom. Na *latinskom* jeziku značajno mu je *djelo* De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. *Italijanski*[1] jezik (italijanski: italiano ili *lingua italiana*) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona

ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vođi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih *romanskih* jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je *različit*. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u *Italiji* i San Marinu, te u švicarskim *kantonima* Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je službeni i u slovenskim *primorskim općinama* Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik *Suverenog malteškog* vojnog reda. Dosta je *raširen* i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. *Također* je široko razumljiv i podučavan na *Malti*, gdje je bio jedan od *službenih* jezika do 1934. kad ga je *zamijenio* engleski. Mnogo manje se govori u bivšim afričkim kolonijama Italije, kao što su Somalija, Libija i Eritreja. Italijanski je peti po redu jezik na svijetu koji se uči u školama (poslije *engleskog*, francuskog, španskog i *njemačkog*). Morfosintaksa

33 PT, ICELANDIC

Þar sem *ítölsku* ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaíttalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjölmargar mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem *hægt* er að kalla *ítalska* (til aðgreiningar frá *alþýðulátínu*) eru nokkrir

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, ereditleg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbölcösségek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a *hétköznapi* emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli *mértékben* komplex: összegzi kora *tudományának*, teológiájának, *poétikájának*,

kulturájának, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte *minden* aspektusát. Dante ősi nemesi család leszámazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* őse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetségből, és mindenki Eliseónak hívta, leszámazottai *pedig* az Elisei *családnévet* viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. *Konrád* német király lovaggá ütött, s aki a második keresztetes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszámazottai idővel *elhagyták* az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1] Dante apai nagyapjáról *csupán* annyit tudunk, hogy *Bellincionénak* hívták. Apja neve Alighiero di *Bellincione* d'Alighiero volt és *körülbelül*

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. — *Ravenna*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental. Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”:[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de Alagheriis”, enquanto a variante “*Alighieri*” afirmou-se com o advento de *Boccaccio*.

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlicējiem. Dantes “Komēdija” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dievišķo komēdiju” (itāļu: La divina commedia)) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūza ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veļtīti viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convivio* (“Dzīres”), *La vita nuova* (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīņu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāņu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un un vairākos vietās “*Dievišķajā komēdijā*”, it īpaši Inferno pirmās rindās. Iesaistījās politikā *gveľfu* partijas pusē. *Vēlāk* gveľfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un *melnajos* gveľfos. Kad *mēļnie* gveľfi

1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā Danti nosūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no *Venēcijas* Dante saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Agļabāts* Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoļi, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”. [1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.[2] Pastāv *vairāki* dzejas žanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecināmi uz vairākiem *žanriem*. [2] Stāstījuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt Viļa Plūdona dzejoļi “*Eža kažociņš*”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar ļoti *garu* atstāstījumu par varoņiem

un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir *dramatiskā* dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viļjama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.[2] *Liriskajai dzejai ir raksturīgas atskapas un ritms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskā *kājā* dzeja un satiriskā *kājā* dzeja. Florencē (itāļu: Firenze, izrunā: [fintse], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci dzimtene*. Florencē atrodas viens no *ievērojamākajiem* mākslas muzejiem pasaulē – *Ufici* galerija. Pilsētas *pārbagātība* ar mākslas pieminekļiem *radījusi* jēdzienu *Stendāla* sindroms. *Florence* tiek uzskatīta par itāliešu literārās valodas rašanās vietu. Pilsēta bija viens no ievērojamākajiem vēlu viduslaiku *Eiropas* tirdzniecības un kultūras centriem. Florence tiek *uzskatīta* par galveno renesanses izcelsmes vietu un centru. *Daudzus* gadsimtus pilsētu un apkārtni pārvaldīja

RAPIDA ITALIC REGULAR 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream

Rapida-Beta → *Text_Regular*

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem *römischen* Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem Fußball der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des *Sakraments*

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai *târziu*, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caelani. În 1295, este trimis în *San Gimignano*

cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. *La îndemnul* lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând sumă necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convinș că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei *Bonifaciu VIII* într-unul din cercurile „Infernului” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la *Florența*.

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega *človeškega*, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa *ženska-angel* Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. *A Kit Kat* is composed of three layers of *wafer* and two layers

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *köklü* ve asil bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüştü ve *aristokratik* önemini kaybetmişti. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizci *olduğuna* dair *çeşitli* görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğudur. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve Ghibellinolar *Guelfoları* sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero* *Guelfolar'dan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. *Alighiero* ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü üzü veya silik *kişiliği* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguیدا'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övünürdü. *Dante* annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir.

Babası da o on sekiz yaşlarında vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna* Lapa) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimi* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemese (veya etmese) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini iletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştiriyordu. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransa'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşk ile bağlandığı Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgisi sahip olursa da, şairin dokuz *yaşındayken* kendisinden bir

yaş küçük *Beatrice'ye* aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa'lı* şövalyelerden olan Folco di *Ricovero* de' Portinari'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştı. Tanıştığı ilk andan beri Dante *Beatrice'e* büyük bir tutkuyla bağlıdır. Beatrice ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz *yaşındaydı*, bu ikinci karşılaşmadan sonra *Beatrice'e* olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımını ve şiire olan bakış *açısını* büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya'nın* tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa'lı* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adanmıştır. Kuşkusuz Beatrice'nin ölümü Dante için büyük bir şoktu ve yazarın yazım hayatını da fazlasıyla etkiledi. *Beatrice'nin* çok genç bir yaşta ölmesi, Dante'nin onu *ölümsüzleştirilmesine* yol açmış, fikriyatında *Beatrice'ye* *maddi*, *ölümlü* ve insani bir

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli *Alighieri* naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265, dans la famille *florentine* des *Alighieri* (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables à l'empereur, après

13 PT, HUNGARIAN

Dante *Alighieri*, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, *filozófus*, az olasz és a világirodalom nagy *klasszikusa*. *Főművét*, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből* életbölcességek, *axiómák* bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, *anyanyelvén*, olaszul írta műveit, *amelyek nemcsak* nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben *komplex*: összegzi kora tudományának, teológiájának, poé-

tikájának, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család *leszármazottja* volt. *Első*, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetségéből, és *mindenki* Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az *Elisei* családnevet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó *völgyéből*, a ferrarai *Alighieri* családból származott. A házaspár az *Alighieri* ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét *Alighieri* Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az *Alighierit* használták.[1] Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (Firencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un *poeta* y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la *transición* del pensamiento medieval al *renacentista* y una de las cumbres de la *literatura* universal.¹²³ La fecha *exacta* del nacimiento de *Dante* es desconocida, aunque *generalmente* se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la *Vita* nuova.⁴ Dante *participó* activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre *literatura*, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín *De Monarchia*, de 1311, que constituye una *exposición* detallada de sus ideas políticas, entre las cuales se *encuentran* la necesidad

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante* Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše *njemačkog* cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mladosti kao *talentiran* pjesnik, i to u *krugu* tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedia (*Commedia*), kojem je poslije Bokačo (*Boccaccio*) dao, zadivljen, oznaku 'božanstvena'. Danteo izbor da ovo djelo nazove Komedia *ne znači* da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedia je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteevo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u pisanju *Božanstvene* komedije pomoglo je da ujedini *italijanski*

jezik.

Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. *Čitavo* se djelo ističe *izvanredom* simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, *Čistilište* i *Raj*. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Strofa* u kojem je djelo *spjevano* ima tri stiha i zove se tercina. Te su tercinice povezane između *sebe* strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U *posljednje* vrijeme teoretičari *smatraju* da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.[nedostaje referenca]

Od drugih *Danteovih* djela *spominjemo* njegovo mladenačko lirsko djelo Novi život (*Vita nuova*), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatrice. Napisao je italijanskim jezikom. Na *latinskom* jeziku značajno mu je *djelo* De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. *Italijanski*[1] jezik

(italijanski: italiano ili *lingua italiana*) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vođi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih *romanskih* jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je *različit*. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u *Italiji* i San Marinu, te u švicarskim *kantonima* Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, *uz* slovenski je služben i u slovenskim *primorskim općinama* Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik *Suverenog malteškog* vojnog reda. Dosta je *raširen* i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. *Također* je široko razumljiv i podučavan na *Malti*, gdje je bio jedan od *službenih* jezika do 1934. kad ga je *zamijenio* engleski. Mnogo manje se govori u bivšim afričkim kolonijama Italije, kao što su Somalija, Libija i Eritreja.

33 PT, ICELANDIC

Þar sem *ítölsku* ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaíttalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjölmar-gar mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem *hægt* er að kalla *ítalska* (til aðgreiningar

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, erediteleg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbőlcsességek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a *hétköznapi* emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli *mértékben* komplex: összegzi kora *tudományának*, teológiájának, *poé-*

tikájának, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte *minden* aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* őse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai *pedig* az Elisei *családnevet* viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. *Konrád* német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel *elhagyták* az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1] Dante apai nagyapjáról *csupán* annyit tudunk, hogy *Bellincionénak* hívták. Apja

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. — *Ravena*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental. Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”:[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de Alagheriis”, enquanto a variante “*Alighieri*” afirmou-se com o advento de

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlicējiem. Dantes “Komēdija” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dievišķo komēdiju” (itāļu: La divina commedia)) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūža ir bijusi Beatrice, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatrice ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veļtīti viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convivio* (“Dzīres”), *La vita nuova* (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīņu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāņu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un vairākās vietās “*Dievišķajā komēdijā*”, it īpaši Inferno pirmajās rindās. Iesaistījās politikā *gvelfu* partijas pusē. *Vēlāk* gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un *mel-*

najos gvelfos. Kad *melnie* gvelfi 1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā — pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcana*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā Danti nosūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no *Venēcijas* Dante saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Apglabāts* Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoļi, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.[2] Pastāv *vairāki* dzejas žanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecināmi uz vairākiem *žanriem*. [2] Stāstījuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt *Viļa Plūdoņa* dzejoli “*Eža ražociņš*”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā

dzeja, kas izceļas ar ļoti *garu* atstāstījumu par varoņiem un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir *dramatiskā* dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viļjama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja. [2] *Liriskajai dzejai* ir *raksturīgas atskaņas un ritms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskā dzeja ir satīriskā dzeja. Florence (itāļu: Firenze, izrunā: [fintse], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazistama kā kompānijas *Gucci dzimtene*. Florencē atrodas viens no *ievērojamākajiem* mākslas muzejiem pasaulē - *Ufīci* galerija. Pilsētas *pārbagātība* ar mākslas pieminekļiem *radījusi* jēdzienu *Stendāla* sindroms. *Florence* tiek uzskatīta par itāliešu literārās valodas rašanās vietu. Pilsēta bija viens no *ievērojamākajiem* vēlo viduslaiku *Ēiropas* tirdzniecības un kultūras centriem. Florence tiek *uzskatīta*

RAPIDA ROMAN + ITALIC MEDIUM 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumeric

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta → Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem Fußball der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermange-

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai *târziu*, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani. În 1295, este

trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase "*Priori*" - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. *La îndemnul* lui *Dante*, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui *Dante* i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în *Florența*. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei *Bonifaciu VIII* într-unul din cercurile „Infernului” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega *človeškega*, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa *ženska-angel* Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A *Kit Kat* is composed of three layers

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *köklü* ve asil bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüş ve *aristokratik* önemini kaybetmişti. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizci *olduğuna* dair *çeşitli* görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğudur. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve Ghibellinolar Guelfoları sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero Guelfolar'dan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü ünü veya siliik *kişiliği* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguada'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övünürdü.

Dante annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarında yekün vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna* Lapa) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimi* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemese (veya etmese) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştiriyordu. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransa'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşk ile bağlandığı Beatrice'dir (Türkçe

okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgiye sahip oluna da, şairin dokuz *yaşındayken* kendisinden bir yaş küçük *Beatrice'ye* aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa'lı* şövalyelerden olan Folco di *Ricovero* de' *Portinari*'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştı. Tanıştığı ilk andan beri Dante *Beatrice'e* büyük bir tutkuyla bağlıydı. Beatrice ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz *yaşındaydı*, bu ikinci karşılaşmadan sonra *Beatrice'e* olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımını ve şiire olan bakış *açısını* büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komeđa'nın* tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa'lı* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adanmıştır. Kuşkusuz Beatrice'nin ölümü Dante için büyük bir şoktu ve yazarın

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265, dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est Alaghieri), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, Alighiero di Bellincione, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsesek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mérték-

ben komplex: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1]

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florenca, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.123 La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.4Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una exposición detallada de sus ideas políticas,

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. Dante Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. Istakao se već u mladosti kao talentiran pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (dolce stil nuovo). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je pisao daleko od svog rodnog grada. To je djelo velikih religiozni ep Komedia (Commedia), kojem je poslije Bokačo (Boccaccio) dao, zadržan, oznaku 'božanstvena'. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedia ne znači da je djelo trebalo da bude komično. U stvari, riječ komedia odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila epova, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedia je bila drugi stil, stil groteskni likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. Danteovo korištenje njegovog domaćeg dijalekta u

pisanju Božanstvene komedije pomoglo je da ujedini italijanski jezik. Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. Čitavo se djelo ističe izvornom simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, Čistilište i Raj. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. Strofa u kojem je djelo spjevano ima tri stiha i zove se tercina. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U posljednje vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.[nedostaje referenca] Od drugih Danteovih djela spominjemo njegovo mladenačko lirsko djelo Novi život (Vita nuova), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatrice. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je djelo De

vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. Italijanski[1] jezik (italijanski: italiano ili lingua italiana) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je općeprihvaćeno mišljenje da italijanski jezik vodi porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je različit. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je u latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je služben i u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik Suverenog malteškog vojnog reda. Dosta je raširen i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. Također je široko razumljiv i podučavan na Malti, gdje je bio jedan od službenih

33 PT, ICELANDIC

Þar sem *ítölsku* ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaíttalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjöl margar mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem *hægt* er að kalla *ítal-*

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb *költeményének*”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbölc-sességek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a *hétköznapi* emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli *mértékben* komplex: összegzi kora *tudományának*, teológiájának, *poétikájának*, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte *minden* aspektusát. Dante ősi nemesi család leszámazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* őse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszámazottjai *pedig* az Elisei *családnevet* viselték.[1] Apai úkapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. *Konrád* német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszámazottjai idővel *elhagyták* az Elisei

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. — *Ravenna*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do genílico “de Ala-

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlicējiem. Dantes “Komēdija” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dieviško komēdiju” (itāļu: La divina commedia)) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūža ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veltīti viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir Convivio (“Dzīres”), *La vita nuova* (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīņu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāņu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un un vairākās vietās “*Dievišķajā komēdijā*”; it īpaši Inferno pirmajās rindās. Iesaistījās politikā *gvelfu* partijas

pusē. *Vēlāk* gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un *melnajos* gvelfos. Kad *melnie* gvelfi 1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. *gadā* Danti nosūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no *Venēcijas* Dante saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Apglabāts* Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoļi, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēljas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.[2] Pastāv *vairāki* dzejas žanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecināmi uz vairākiem *žanriem*. [2]

Stāstījuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt Viļa Plūdoņa dzejoli “*Eža kažociņš*”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar ļoti *garu* atstāstījumu par varoņiem un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir *dramatiskā* dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viljama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.[2] *Līriskajai dzejai ir raksturīgas atskaņas un ritms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskajā dzejā un satīriskajā dzejā. Florence (itāļu: Firenze, izrunā: [fintse], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci dzimtene*. Florencē atrodas viens no *ievērojamākajiem* mākslas muzejiem pasaulē - *Ufīci* galerija. Pilsētas *pārbaģātība* ar mākslas pieminekļiem *radījusi* jēdzienu *Stendāla* sindroms.

RAPIDA ITALIC BOLD 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumeric

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem *römischen* Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem *Fußball* der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai *târziu*, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani.

În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase "*Priori*" - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. La *îndemnul* lui *Dante*, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui *Dante* i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei *Bonifaciu VIII* într-unul din cercurile „Infernului” din „*Divina Comedie*”.

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: *človeško* (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega *človeškega*, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa *ženska-angel* Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *köklü* ve asil bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüş ve *aristokratik* önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizci *olduğuna* dair *çeşitli* görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğudur. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve Ghibellinolar Guelfoları sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero* *Guelfolardan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü ünü veya silik *kişiliği* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguida'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya

dayanması ile övünürdü. *Dante* annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarındayken vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna* Lapa) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimi* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemese (veya etmese) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştiriyordu. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantılara kaçırıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransa'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşk ile bağlıdığı

Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgiye sahip olunsada, şairin dokuz *yaşındayken* kendisinden bir yaş küçük *Beatrice'ye* âşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa'lı* şövalyelerden olan Folco di Ricovero de' Portinari'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştı. Tanıştığı ilk andan beri Dante *Beatrice'e* büyük bir tutkuyla bağlandı. Beatrice ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz yaşındaydı, bu ikinci karşılaşmadan sonra *Beatrice'e* olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımını ve şiire olan bakış açısını büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya'nın* tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa'lı* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adanmıştır. Kuşkusuz

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265, dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, Alighiero di Bellincione, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favor-

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcösségek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja Cacciaguina (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florença, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.¹²³ La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. Dante Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. Istakao se već u mladosti kao talentiran pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (dolce stil nuovo). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je pisao daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedia (Commedia), kojem je poslije Bokačo (Boccaccio) dao, zadivljen, oznaku 'božanstvena'. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedia ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila epova, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedia je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. Danteovo korištenje njegovog domaćeg dijalekta u

pisanju Božanstvene komedije pomoglo je da ujedini italijanski jezik. Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. Čitavo se djelo ističe izvanrednom simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, Čistilište i Raj. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. Strofa u kojem je djelo spjevano ima tri stiha i zove se tercina. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U posljednje vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhameda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.[nedostaje referenca] Od drugih Danteovih djela spominjemo njegovo mladenačko lirsko djelo Novi život (Vita nuova), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatrice. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je djelo

De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. Italijanski[1] jezik (italijanski: italiano ili lingua italiana) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je općeprihvaćeno mišljenje da italijanski jezik vodi porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je različit. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je služben i u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se u hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik Suverenog malteškog vojnog reda. Dosta je raširen i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. Također je široko razumljiv i podučavan

33 PT, ICELANDIC

Þar sem *ítölsku* ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíus-kaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaíttalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjölmargar mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem *hægt* er

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, ereditleg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbölc-sességek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvtől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a *hétköznapi* emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli *mértékben* komplex: összegzi kora *tudományának*, teológiájának, *poétikájának*, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte *minden* aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* őse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai *pedig* az *Elisei családnevet* viselték.[1] Apai úkapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. *Konrád* német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel *elhagyták* az Elisei

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – *Ravenna*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental. Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de Ala-

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlicējiem. Dantes “Komēdija” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dievišķo komēdiju” (itāļu: La divina commedia)) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūza ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veidoti viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convívio* (“Dzīres”), *La vita nuova* (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīņu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāņu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un un vairākās vietās “*Dievišķajā komēdijā*”, it īpaši Inferno pirma-

jās rindās. iesaistījās politikā *gvelfu* partijas pusē. *Vēlāk* gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un *melnajos* gvelfos. Kad *melnie* gvelfi 1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. *gadā* Danti nosūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no *Venēcijas* Dante saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Aplabāts* Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoļi, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.[2] Pastāv *vairāki* dzejas žanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt

pie konkrētā žanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecināmi uz vairākiem *žanriem*.[2] Stāstījuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt Viļa Plūdoņa dzejoļi “*Eža kažociņš*”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar ļoti *garu* atstāstījumu par varoņiem un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir *dramatiskā* dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viljama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.[2] *Liriskajai dzejai* ir raksturīgas *atskaņas* un *rīms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskajā dzejā un satīriskajā dzejā. Florence (itāļu: Firenze, izrunā: [fintse], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrisma. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci* dzimtene. Florencē atrodas viens no *ievērojamākajiem* mākslas muze-

RAPIDA ROMAN + ITALIC HEAVY 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem *römischen* Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem Fußball der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai *târziu*, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea

Caetani. În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase "*Priori*" - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. La *îndemnul* lui *Dante*, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui *Dante* i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei *Bonifaciu VIII* într-unul din cercurile „Infernului”

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: *človeško* (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega *človeškega*, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa *ženska-angel* Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *köklü* ve asil bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüş ve *aristokratik* önemini kaybetmişti. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizci *olduğuna* dair *çeşitli* görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğudur. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve Ghibellinolar Guelfoları sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero Guelfolar'dan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasının sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü ünü veya silik *kişiliği* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguidda'dan bahseder, ail-

esinin soyunun Roma'ya dayanması ile övünürdü. *Dante* annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarındayken vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Momma* Lapa) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimi* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemese (veya etmese) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusunu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştiriyordu. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransa'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince

ilk akla gelen isim belki de onun son-suz bir aşk ile bağlandığı Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgiye sahip olunsu da, şairin dokuz *yaşındayken* kendisinden bir yaş küçük *Beatrice'ye* aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa'lı* şövalyelerden olan Folco di *Ricovero* de' Portinari'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştı. Tanıştığı ilk andan beri Dante *Beatrice'e* büyük bir tutkuylla bağlılandı. Beatrice ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz *yaşındaydı*, bu ikinci karşılaşmadan sonra *Beatrice'e* olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımın ve şiire olan bakış *açısını* büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya'nın* tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkımdan sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa'lı* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli *Alighieri* naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,4 dans la famille florentine des *Alighieri* (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance

13 PT, HUNGARIAN

Dante *Alighieri*, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, *filozófus*, az olasz és a világirodalom nagy *klasszikusa*. *Főművét*, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb *költeményének*”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből* életbölc-sességek, *axiómák* bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvtől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, *anyanyelvén*, olaszul írta műveit, *amelyek nemcsak* nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben *komplex*: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétikájának, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család *leszármazottja* volt. *Első*, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetségéből, és *mindenki* Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az *Elisei* családnévet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai *Alighieri* családból származott. A házaspár az *Alighieri* ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét *Alighieri* Duranténak nevezte el. Alighieri leszárm-

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (Florenca, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un *poeta* y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la *transición* del pensamiento medieval al *renacentista* y una de las cumbres de la *literatura* universal.¹²³ La fecha *exacta* del nacimiento de *Dante* es desconocida, aunque *generalmente* se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la *Vita nuova*.⁴Dante *participó* activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre *literatura*, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín *De Monarchia*, de 1311, que constituye una

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante* Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše *njemačkog* cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mladosti kao *talentiran* pjesnik, i to u *krugu* tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedia (*Commedia*), kojem je poslije Bokačo (*Boccaccio*) dao, zadivljen, oznaku 'božanstvena'. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedia ne *znači* da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedia odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedia je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog

kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u pisanju *Božanstvene* komedije pomoglo je da ujedini *italijanski* jezik. Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. *Čitavo* se djelo ističe *izvanredom* simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, *Čistilište* i *Raj*. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Strofa* u kojem je djelo *spjevavano* ima tri stih i zove se tercina. Te su tercine povezane između *sebe* strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U *posljednje* vrijeme teoretičari *smatraju* da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu. [nedostaje referenca] Od drugih *Danteovih* djela *spominjemo* njegovo mladenačko lirsko djelo Novi život (*Vita nuova*), u kojem je opjevao

ljepotu svoje velike ljubavi Beatriče. Napisao je italijanskim jezikom. Na *latinskom* jeziku značajno mu je *djelo* De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. *Italijanski*[1] jezik (italijanski: italiano ili *lingua italiana*) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vođi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih *romanskih* jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je *različit*. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u *Italiji* i San Marinu, te u švicarskim *kantonima* Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je službeni i u slovenskim *primorskim općinama* Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik *Suverenog malteškog*

33 PT, ICELANDIC

Þar sem *ítölsku* ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíus-kaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaítalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjöl margar mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem *hægt* er

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, ereditleg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbölcességek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a *hétköznapi* emberekhez, de a nép gondolkodásmód-

ját is tükrözik. Életműve rendkívüli *mértékben* komplex: összegzi kora *tudományának*, teológiájának, *poétikájának*, *kultúrájának*, hiedelmeinek és *társadalmának* szinte *minden* aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* őse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetségéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai *pedig* az Elisei *családnevet* viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguída* (kb. 1091–1148) volt, akit III. *Konrád* német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – *Ravenna*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.) [1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental. Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlicējiem. Dantes “Komēdija” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dievišķo komēdiju”) (itāļu: La divina commedia) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūža ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazīna 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veiktī viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convivio* (“Dzīres”), *La vita nuova* (“Jaunā dzīve”). Dantes trakātā “*Par tautas valodu*” (latīņu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāņu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un un vairākās vietās “*Dievišķajā komēdijā*”, it īpaši

Inferno pirmajās rindās. iesaistījās politikā *gvelfu* partijas pusē. *Vēlāk* gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un *melnajos* gvelfos. Kad *melnie* gvelfi 1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. *gadā* Danti nosūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no Venēcijas Dante saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Apglabāts* Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoļi, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.[2] Pastāv *vairāki* dzejas

žanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecināmi uz vairākiem *žanriem*. [2] Stāstījuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt Viļa Plūdoņa dzejoļi “*Eža kažociņš*”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar ļoti *garu* atstāstījumu par varoņiem un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir *dramatiskā* dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viļjama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.[2] *Līriskajai dzejai* ir *raksturīgas* *atskaņas* un *ritms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskājam dzejā un satīriskajām dzejām. Florence (itāļu: Firenze, izrunā: [fintse], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci* dzimtene.

RAPIDA ROMAN + ITALIC BLACK 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumeric

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta Text_Regular

RAPIDA ROMAN REGULAR 60 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text-Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Bußbezirk des Läuterungsberges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des Sakraments der Taufe von der Erlösung ausgeschlossen. Aber aufgrund seines tugendhaften Lebens und seiner Rolle als Dichter des Weltkaisertums und ahnungsvoller Prophet der Ankunft Christi (in seiner vierten Ekloge) bleiben ihm die

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatriciei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „La Vita Nuova”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, imaginând în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmacistilor, și în cea a bibliotecarilor, cu menținea de „poet”. Se afliază fracțiunii „Guelilor albi”, care se opunau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Cactani. În 1295, este trimis în San Gimignano cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „Priori” – supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. La îndemnul lui Dante, liderii grupurilor antagoniste – „albi” și „negri” – din rândul Guelilor, au fost exilați pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în Florența, lui Dante i se interzice

prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce ere-odată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „Infernului” din „Divina Comedie”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la Florența. Petrece cea mai mare parte a exilului la Verona, în anii 1307–1309 la Paris, iar mai târziu la Ravenna. În 1310, speranțele politice ale lui Dante au fost trezite de sosirea în Italia a împăratului Henric al VII-lea de Luxemburg, în care vedea rezolvarea rivalităților dintre orașele italiene. Dar moartea bruscă a lui Henric în 1313 la Siena întrerupe restaurarea puterii imperiale. În 1316, conducerea orașului Florența îl invită să se întoarcă din exil, dar condițiile umiltoare erau aceleași ca pentru un infractor iertat. Dante respinge cu demnitate invitația, spunând că nu se va întoarce decât dacă i se va restabili în întregime onoarea („senza onore e dignità di Dante...a Firenze non entrerò mai”). În 1319, Dante este invitat la Ravenna de către Guido Novello da Polenta, conducătorul orașului. Doi ani mai târziu, este trimis ca ambasador la Veneția. În timpul

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja zbirko tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi tedanje politično dogajanje. Pogled na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadeževano dušo, ki jo s grehi umaže. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. Duša tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi Božanske komedije: človeško (pekel), odlaga (vīce) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava večnega miru. V celotnem epu Dante obsoja krivice, nasilje, vojne in izdajstva, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali žrteti v slogi in ljubezni. Dante lahko po božji milosti obhodi pekel, vīce in nebesa. Skozi pekel in vīce ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A Kit Kat is composed of three layers of wafer and two layers of flavored cream filling, enrobed in chocolate to look like a long, skinny ingot. It connects to identical skinny ingots, and you can snap these apart from one another intact, using very little pressure, making practically no crumbs. The Kit Kat is a sweet, cheap, delicately crunchy artifact of the 20th century's industrial chocolate conglomerate. In the United States, where it has been distributed by Hershey since 1970, it is drugstore candy. In Japan, you might find

6 PT, TÜRKİSCH

Dante 1285 yılında doğdu, Huzarın ayında İkişler burcu olarak doğduğunu söyler. Gençlik adı olan Durante'yi kasıtlarak Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi köklü ve asil bir aile olarak beraberk, sovrardan fakir düşmüş ve aristokratik önelemi kaybetmiştir. Dante'nin babası II. Alighiero hükümdar çok fazla bîgî yoktur, mesleği bilinmemekte beraber moze, hakim veya felsefi olduğuna dair çetiri görüşler mevcuttur. II. Alighiero hükümdarı İtali de tek "kesin" bîgî olan Guelfler partisine mensup olduğudur. O sıralarda yivatin cihâşlinolar'deyvi ve cihâşlinolar Guelfleri süngün cırek şıhrân usaklaştrırmıslardır. Dante'nin babası II. Alighiero Guelflerden olmasına ve Dante doğduğunda Floransa cihâşlinoların yivatininde bulunmasına rağmen, II. Alighiero ve ailesi Floransa'da ikamet etmekteydi. Dante babasının mesleği, bunun nedeni babasının İtali ünlü veya silik kişiliği olabile. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta şıeyvâlık peşvâ bulunan dedesi Cacciaguindâ'nın habâşler, ailesinin soyunun Româya âyınması ile üvânlirdi. Dante ailesinin daha çok kişilik yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarındaeyvin veyt emiş, bunun üzerine Dante üçy aması (Mona Lapa ve üçy kardeşleriyê yaşamaç veyu aması) de, kendî kendine okunmaya ve cılısmaya devam etmiştir. Öğrenmeye bîyüik bir tutkusu vardı, öncemi Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalınyor, döemün büyük şairlerini eserlerini de okıyor, bunlara bîyüik bir önem veriy-

ordu. Yaşamı konusundaki yeteneklerini ileri sürerken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştirmeyor. Döemün önemli isimlerinden döemkâğıtı ngıntınları kağırmıyor, bîyüik önemli isimler arkadaşlıklar kurıyordu. Bu kişilere önek olarak deren ünlü Floransa'yı şairi Guido Cavalcanti'yi evrebiliriz. Dante döemine ilk akla gelen isim İtali de onun sosıes bir aşk ile bağlandıın Beatrice'şir (Türkçe okunması: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bîlgıye sahip olansa da, şairin dokuz yaşındeyvin kendisinden bir yaş küyüik Beatrice'ye aşk olduğın kesin olarak bilinmektedir. Komşuları Floransa'lı şıeyvâlerden olan Fulco di Ricovero de' Portinari'nın kezi Beatrice ile komşularının evindeki bir öğlene sırasında tanışmış. Tanışığı ilk andan beri Dante Beatrice'ê bîyüik bir tutkuya âğlandı. Beatrice ile ikinci kez karşılaşımada on sekiz yaşındeydi, bu ikinci karşılaşımada sonra Beatrice'ê olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'ê olan aşk yaşamını ve güre olan bakış açısını bîyüik oranda etkileyecekti; İlahi Komşıyınun tohumlarını atan İtali de Beatrice'ye olan aşkydı. Dante aşkından sevgisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitelikin 1287 yılında Beatrice Floransa'lı şıeyvâlerden Simon dei Bardi ile evlendi. Fakat Beatrice'ê cılığındaın sadıce iki sen sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante galısmalarında daha sıkı sarılmı. Latin edebiyat ve felsefe ile kendisini adamıştır. Ağkısıes Beatrice'nin ölümü Dante için bîyüik bir şoktu ve yazarın yaşam hayatını da iyâşleyıla etkiledi. Beatrice'nin çok genç bir yaşta ölmesi, Dante'nin onu ölümsüzleştirmesine yol açmı, fikriyatında Beatrice'ye maddî, ölümlü ve insani bir görüününden ziyade manevî, ölümsüz ve

İlahi bir görüünün evrimine neden olmuştur. Dante daha 12 yaşındeyvin ailesi tarafından Gemma di Manetto Donati ile süelenmiştir. Ailesinin de sıralarında, 1295 yılında Floransa'da tanınmış Donati ailesine mensup Gemma ile evlendi. Gemmanın Pictra Jacopo, Giovanni isimlerinde üç oğlu ve Antonia, Beatrice isimlerinde iki kezi olmuştur (iki keziyâkları göre kezi çocuktu tektri. Antonia rahibe olansa Beatrice isimini almıştır). Dante ile Gemmanın mutlu bir evlilik geçirdikleri söylenmez, bîyüik keziyâkl göre Dante Gemma ile olan cılığında hiçbir zaman mutlu olamadı. Yine de Dante cılığın kutsalığına inanıan bîrışıyvi de Gemma ile olan cılığisine dair çok bir kanıt yoktur, kendisi de bundan eserlerinde bahsetmemiştir. Dante süngün cılığâkten sonra Karosım bir daha görmemiştir. Önemli Floransa'da kılığış iki parti vardı: Cihâşlinolar ve Guelfler. Cihâşlinolar imparator tarafından destekleniyor, aristokrasıyê savcıyvorlardı; Guelfler ise papa tarafından destekleniyordu. Somaları İtaliya Guelfleri "Reyalar" ve "Şıeyvâlar" olarak iki eyvâldir. Bu genel anlamda Guelflerin ilkeye bılımmesine yol açtı. Reyaların başında Cerchi ailesi vardı. Popolo grasso diye adlandırılan zengin burjuva sınıfı tarafından destekleniyorlardı, reformist düşünceleri vardı, papa ve papalık konusunda da daha temkinli bir görüşe sahiptiler. Şıeyvâların başında ise Donati ailesi bulunuyordu. Evlad olarak doğmuştu, reformist düşünceleri vardı, papa ve papalık konusunda da daha temkinli bir görüşe sahiptiler. Şıeyvâların başında ise Donati ailesi bulunuyordu. Evlad olarak doğmuştu, reformist düşünceleri vardı, papa ve papalık konusunda da daha temkinli bir görüşe sahiptiler. Şıeyvâların başında ise Donati ailesi bulunuyordu. Evlad olarak doğmuştu, reformist düşünceleri vardı, papa ve papalık konusunda da daha temkinli bir görüşe sahiptiler.

Conversationalists

Unsatisfactoriness

Interchangeability

Excommunication

Anthropogenically

Spectrophotometry

Reimplementation

Consciencestricken

Uncompetitiveness

Oversimplification

Uncompetitiveness

Counterproductive

Unsatisfactoriness

Dendrochronology

Conversationalists

Oversimplification

Spectrophotometry

Straightforwardly

Reimplementation

Excommunication

47 PT, ENGLISH

Recommendations Immunodeficiency
Reimplementation Supranationalism
Uncompetitiveness Electromechanical
Underachievement Counterproductive
Excommunication Phenomenological
Counterproductive Photosynthesising
Oversimplification Magnetodynamics
Dendrochronology Unsatisfactoriness
Interchangeability Recommendations
Conversationalists Immunodeficiency

RAPIDISSIMA MEDIUM 75 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumeric

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta → Text-Regular

RAPIDISSIMA BLACK 145 PT

shakespeare
anniversary
microphone

Rapida Type System